

АКТИВНОСТИ АУ "ЕУРЕКА" У КРУШЕВЦУ ОД 2012. ДО 2014.

ЗОРАН ТОМИЋ, САЊА ЈОВАНОВИЋ, МИЛОШ СТАНКОВИЋ,
ДАРКО ЈОВАНОВИЋ и АЛЕКСАНДАР РИСТИЋ

АУ „Еурека“ Крушевац, Краља Петра Првог бр. 3, 37000 Крушевац
E-mail: eurekakutak@gmail.com

Резиме: У овом раду дат је краћи приказ активности на промоцији и популаризацији астрономије у Крушевцу од 2012. до 2014. године, од стране чланова астрономског удружења "Еурека", као и награде и признања која су добијена за успешан рад на пољу промоције науке. Посебна пажња је стављена на детаљан опис већих астрономских активности које су реализоване у наведеном периоду и то: Међународна ноћ посматрања Месеца, пројекат "Небо за све", IASC пројекат, као и на краћи опис пројекта "Небо (ни)је граница".

Кључне речи: Астрономска друштва, АД "Еурека", Крушевац

1. УВОД

АУ "Еурека" основано је 6. марта 2010. године. Циљ рада удружења је промоција астрономије и сродних наука у Крушевцу. Удружење је од самог оснивања активно кренуло на пољу промоције астрономије. Своје активности на промоцији астрономије удружење реализује путем:

- Организација ноћних посматрања са разних локација у граду (брдо Багдала, трг Костурница, центар града)
- Организација научно популарних предавања
- Учествовање на међународним пројектима
- Национални пројекти и конкурси
- Организација посебних астрономских активностим (за време дешавања астрономских феномена, као што су помрачење Сунца, транзит Венере...)

АУ "Еурека" редовно током године организује јавна посматрања за грађане Крушевца. Локација која се најчешће користи за организацију

посматрања јесте брдо Багдала, где су најбољи услови за организацију јавних посматрања током године, ако се у обзир узму светлосно загађење и близина локације самом граду. Поред ове локације, посматрачке активности се често организују и са трга Костурница и из центра града. Најчешће се организују посматрања Месеца и планета које су посетиоцима увек занимљиви за посматрање, док Месец пружа могућност да се применом телескопа и фотоапарата и мобилних телефона Месец фотографише. У посебним ситуацијама организују се и посматрања објеката дубоког неба. Током августа месеца увек се са Багдале организују посматрања метеорског роја Персеида. У периоду од 2012. до 2014. године удружење је организовало преко 15 посматрачких активности.

На позив основних и средњих школа чланови удружења се увек одазивају и организују се научно-популарна предавања за ученике. Најчешће теме предавања су Сунчев систем, Сунце, посматрачка астрономија и телескопи. У периоду од 2012. до 2014. године чланови АУ "Еурека" посетили су 10 школа у Крушевцу где су одржали предавања за ученике.

Чланови редовно учествују и на међународним пројектима, посебно на "International Observe the Moon Night" и "Great World Wide Star Count" чији су учесници од 2010. године. Од 2014. године АУ "Еурека" учествује на манифестацији "Вече уличних астронома", где је ове године за два сата посматрања било преко 100 посматрача у центру града. У овом периоду учествовали су и на IASC 2013 пројекту о коме ће детаљније бити речено у наставку рада.

У периоду 2012-2014. година АУ "Еурека" је активно кренуло да се бави писањем пројеката из области промоције астрономије и науке. Учествовало је на неколико конкурса организација: фондација "Дивац" - конкурс Стварно важно,¹ Траг фондација (некада БЦИФ), конкурс Министарства омладине и спорта "Млади су закон".² На наведеним конкурсима пројекти који су представљени најалост нису прихваћени, али зато у овом периоду чланови "Еуреке" су успешно представили и реализовали пројекат "Небо за све" посвећен проблему светлосног загађења, сваке године организују астрономску поставку на фестивалу науке у Крушевцу "Дани Еуреке" и кренули су активно да се баве неформалним образовањем у сарадњи са удружењем "Академија националног развоја"³ из Београда где су успешно организовали округли сто на тему неформалног образовања "Организације цивилног друштва у области неформалног образовања" у Београду и презентацију програма "Покрени се за будућност"⁴ из Ниша у Регионалној привредној комори у Крушевцу. У наставку рада биће више речи и о тим активностима.

¹ <http://eureka.nebjak.net/?p=600>

² <http://eureka.nebjak.net/?p=709>

³ <http://anr.edu.rs/>

⁴ <http://pokrenisezabuducnost.rs/>

За свој труд и рад удружење је у 2013. и 2014. години награђено наградом поводом дана младих од стране Градске управе Крушевац и Канцеларије за младе, наградом "Младград 2013"⁵ за успостављање сарадње између младих и локалне самоуправе од стране Министарства омладине и спорта, Министарства локалне управе и самоуправе и удружења "Грађанска иницијатива", наградом за промоцију науке од стране интернет портала "Крушевац онлајн" и захвалницом Друштва физичара Србије за помоћ у организацији Републичког такмичења из физике за основне школе у Крушевцу 2014. године.

Удружење је у периоду од 2012. до 2014. године организовало и реализовало активности како би се испратили значајни астрономски догађаји и то: транзит Венере 06. јуна 2012. године,⁶ Окултација Јупитера Месецом 15. јула 2012. године,⁷ посматрање и снимање комете ПАНСТАРПС 17. марта 2013. године⁸ и многе друге активности. Велики број њих је медијски праћен како од стране локалних медија, тако и на националном нивоу.

Удружење је редовно учествовало и на научним скуповима у овом периоду. Имало је прилику да се представи на конференцији у грачком граду Волосу У грчком граду Волосу од 2. до 4. августа одржана је међународна конференција "e-Infrastructure for an Engaging Science Classroom" која је окупила велики број особа које се баве истраживањима, образовањем и промоцијом науке, пре свега астрономије. Чланови АУ "Еурека" учествовали су на овој конференцији са три рада и то: Сања Јовановић и Зоран Томић – "Teaching children about astronomy through the game" Зоран Томић – "Work of AS "Eureka" on the promotion and popularization of astronomy in Krusevac", Зоран Томић, Ђанлука Маси и Јован Алексић – "Application of the Internet in the promotion and popularization of Astronomy".

Један од највећих циљева чланова удружења јесте да Крушевац добије своју опсерваторију која ће служити за промоцију астрономије у граду. Због тога су чланови удружења су написали пројекат "Небо (ни)је граница" који је послат на конкурс Међународне астрономске уније - канцеларије за развој и оцењен као веома квалитетан пројекат. Тренутно се налази на листи 250 успешних пројеката које ова организација жели да помогне у њиховој реализацији. У 2014. години биће написан још један пројекат за изградњу астрономске опсерваторије у пределу Рибарске реке.

У наставку рада биће детаљније описана реализација пројеката у периоду од 2012. до 2014. године и то: Међународне ноћи посматрања Месеца, пројекта Небо за све, IASC пројекта, "Небо (ни)је граница" за изградњу крушевачке опсерваторије, хуманитарно вече крушевачких астронома и биће

⁵ <http://eureka.nebjak.net/?p=783>

⁶ <http://eureka.nebjak.net/?p=90>

⁷ <http://eureka.nebjak.net/?p=45>

⁸ <http://eureka.nebjak.net/?p=239>

приказани резултати на пољу промоције удружења и о наградама и признањима које су чланови добили у наведеном периоду.

2. МЕЂУНАРОДНА НОЋ ПОСМАТРАЊА МЕСЕЦА

InOMN (International Observe the Moon Night) је међународни пројекат који се реализује од 2010. године на светском нивоу. Циљ пројекта јесте да се мотивишу људи да баце поглед ка нашем најближем свемирском комшији, Месецу.⁹ Сваке године све већи број јавних манифестација се организује на светском нивоу. Од 2010. године и Крушевац је један од градова где се ова манифестација организује под називом “Међународна ноћ посматрања Месеца” од стране АУ “Еурека”. Организовањем популарних предавања и јавних посматрања са Костурнице, АУ “Еурека” даје допринос реализацији ове манифестације. Циљ је да се путем ових манифестација подигне свест о значају науке и њена промоција међу младима, пре свега астрономије.

У 2012. години овај пројекат реализован је 21. и 22. септембра. Пројекат је реализован на још четири локације у Србији и то у Нишу,¹⁰ Новом Саду,¹¹ Бачкој Паланци¹² и Сремској Митровици.¹³ У Крушевцу је реализација пројекта почела предавањем 21. септембра у гимназији. Тада је одржано предавање под називом “Месец – наш најближи свемирски комшија”, које је одржао Милош Станковић, члан АУ “Еурека” а присуствовало је око 20-ак особа.

У суботу 22. септембра на Костурници је одржано посматрање Месеца. Почело је у 19 часова. Иако је планирано да почне пола сата касније, на тргу се у то време налазио велики број посматрача, тако да се са посматрањем кренуло раније. За ту прилику изнета су два телескопа, рефрактор 60/900 и рефлектор 150/750. Посматрачи су имали прилике да посматрају Месец и поједине детаље на његовој површини. Оператери на телескопима су били Милош Станковић и Зоран Томић. Поред посматрања сви који су са собом понели фотоапарате или мобилне телефоне са камером могли су да направе своје фотографије Месеца. Процена је да је посматрању укупно присуствовало око 150 суграђана. Посматрање се завршило у 21:30 часова.

У 2013. години пројекат је реализован у суботу 12. октобра по четврти пут. Ове године на простору Србије то је био једини догађај у оквиру овог међународног пројекта, а један од три на простору бивше Југославије.

⁹ <http://observethemoonnight.org/>

¹⁰ <http://alfa.org.rs/vesti/dani-sunca-i-meseca-2-dan.html>

¹¹ <http://www.astronomija.co.rs/posmatranja/6674-novi-sad-meunarodna-no-posmatranja-meseca-2012.html>

¹² <http://univerzumad.com/medjunarodni-dan-meseca/>

¹³ <http://www.astronomija.co.rs/posmatranja/6683-meunarodna-no-posmatranja-meseca-u-sremskoj-mitrovici.html>

Процењује се да је активности присуствовало око 250 суграђана који су кроз два телескопа посматрали и фотографисали Месец.

Као и сваке године ову акцију највише посећују најмлађи суграђани. Посматрање је почело у 20 часова и трајало до 23 сата. Иако су облаци ометали посматрање у првом сату акције, велики број посетилаца је одлучио да сачека и на крају чекање се исплатило. Свако ко је имао фотоапарат поред себе или мобилни телефон могао је да фотографише Месец. Сви присутни који су фотографисали Месец замољени су да своје фотографије пошаљу на мејл удружења како би их објавили на сајту. Пристигао је велики број фотографија које су објављене.

Слика 1: Посматрање Месеца са трга Костурница.

Старији суграђани су похвалили ову акцију удружења говорећи да је граду потребан још већи број оваквих садржаја. Ову акцију су организовали испред АУ “Еурека” Зоран Томић, Сања Јовановић, Милош Станковић, Александар Ристић, Александар Јовановић, Никола Недељковић, Барбара Недељковић и Стефан Анђелковић. Акцију су помогли и подржали астрономска секција Гимназије, Канцеларија за младе и медијске куће у граду.

Током посматрања суграђани су постављали велики број занимљивих питања као што су: како је настао Месец, зашто се увек види једна страна Месеца, колико су велики кратери на Месецу, али и питања која су се

односила на саму астрономију као науку. Организатори су са задовољством одговарали на постављана питања, а велики број питања питања је одличан показатељ да у Крушевцу влада велико интересовање за астрономијом и науком. На питања да ли са Костурнице може да се посматрају још нека небеска тела, организатори су детаљно објаснили проблем светлосног загађења и начин на који то може да се реши. Искоришћена је и прилика да се упознају са пројектом “Небо за све” који удружење реализује у оквиру пројекта BeEverGreen са Three House удружење и амбасадом САД у Србији.

У 2014. години чланови Еуреке планирају пројекат да реализују 6. септембра када је и реализација пројекта на светском нивоу.

3. ПРОЈЕКАТ "НЕБО ЗА СВЕ"

Пројекат “Небо за све” је реализован у оквиру пројекта “BeEverGreen” удружења грађана “Treehouse” које се финансира од стране Амбасаде САД-а у Србији у периоду од јуна до септембра 2013. године. Пројекат има за циљ да кроз низ едукативних, промотивних и партиципативних активности мотивише омладину и становнике Крушевца да узму активно учешће у еколошким иницијативама, стављајући акценат на рециклажу.

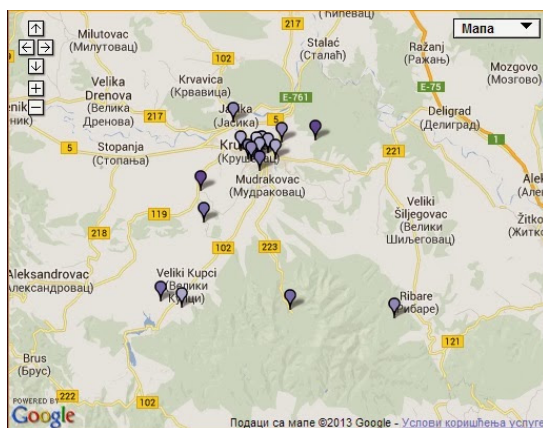
“Небо за све” има за циљ да створи свест код суграђана, највише код млађе популације, о значају очувања ноћног неба, које није битно само за астрономију већ и због самог живог света. У оквиру пројекта у граду организована су јавна посматрања са циљем да укажу на проблем смањења броја објеката који се могу посматрати из самог града услед светлосног загађења. Организацијом посматрања намера је била да се посетиоци на различитим локацијама увере колико светлосно загађење утиче на смањење броја објеката које можемо посматрати. Због тога су посматрања реализована на локацијама:

- центар града
- трг Костурница
- Багдала
- обала реке Расине
- Јастребац (планинарски дом)
- Рибарска бања

Резултати реализације пројекта су да је укупно посматрањима присуствовало преко 1000 посматрача, проширена је свест о проблему светлосног загађења, набављена је нова опрема (ЦЦД камера) и покренута је иницијатива да Крушевац добије астрономску опсерваторију. О резултатима пројекта и иницијативи писано је и у *Вечерњим Новостима*.¹⁴

¹⁴ <http://www.novosti.rs/vesti/srbija.73.html:467399-Krusevac-Svetlosno-zagadjenje-krije-zvezde>

На крају пројекта организована је свечана завршница где је 3. децембра одржана презентација резултата пројекта у Белој сали Културног центра Крушевац и где је организована изложба астрофотографија и фотографија са реализације овог пројекта. Пројекат је такође представљен и на АСТРО ВИКЕНД¹⁵ манифестацији у Дому омладине у Београду 27-29. децембра 2013. године као и на научном симпозијуму СДЕВ 2014¹⁶ у Крушевцу.

Слика 2: Мапа светлосног загађења у Крушевцу и околини за 2013. годину.

Један од резултата пројекта јесте и мапа светлосног загађења која је направљена. Мапа је имала за циљ не само да нам укаже на ниво загађења, већ и да нам помогне у потрази за одговарајућом локацијом за градску опсерваторију у Крушевцу, пошто је удружење активно на пољу прикупљања средстава за реализацију исте. Ове године извршено је посматрање и мерење са рекордних 18 локација у граду и добијени су следећи резултати: Центар – 2, обала Расине – 3, Костурница – 3, Пионирски парк – 3, МЗ Лазарица (улица Мише Митровића – 3, Багдала изнад игралишта – 4, Багдала код раскрснице – 4, Јасика – 4, Слободиште – 5, Текије – 6, Лукавац – 6, Мајдево – 5, Јастребац (планинарски дом) – 5, Рибарска бања (болнички паркинг) – 4, Мешево – 5, Бивоље – 3, Дедина – 4 и Гркљан – 3.

Може се видети да је ситуација најбоља на локацијама у Лукавцу и Текијама одакле се и Млечни пут одлично може видети, па чак и галаксија Андромеда и М13 звездано јато голим оком. Најлошија ситуација је свакако у центру града. Овај показатељ нам говори да ако гледамо да опсерваторија буде што ближе граду, а да се опет могу остварити адекватни посматрачки резултати, да је парк Слободиште за сад најбоља локација за будућу опсерваторију.

¹⁵ <http://eureka.nebjak.net/?p=894>

¹⁶ <http://eureka.nebjak.net/?p=1092>

Крушевац је једини град који је 2012. и 2013. године учествовао у овој светској акцији, која има за циљ ширење свести о проблему светлосног загађења, али представља и прави пример пројекта за промоцију науке. Активност ће бити настављена и у 2014. години.

4. IASC 2013

У периоду од 22. марта до 26. априла реализована је кампања потраге за астероидима под називом “IASC Asteroid Search Campaign 2013”.¹⁷ Ова кампања реализована је у оквиру Међународног месеца астрономије 2013. године. Право учешћа имали су ученици средњих школа и факултета широм света. Ове године изабрано је укупно 15 тимова из света који су заједнички вршили истраживање Сунчевог система у потрази за астероидима. Две екипе су биле из Србије и то из Крушевца.

Из Србије су учествовала два тима. Први тим под називом “Serbian Asteroid Search Team” су чинили ученици Гимназије из Крушевца и то: Милош Станковић, Неда Александров, Вељко Ђорђевић и Никола Недељковић, под менторством проф. физике Наде Савић. Други тим чинили су ученици Машинско електротехничке школе Дарко Јовановић и Немања Мијајловић, под менторством проф. физике Наташе Ралић. Они су у овом периоду добили девет сетова фотографија одређеног дела неба који су помоћу програма Астрометрика требали да анализирају и уоче потенцијалне или постојеће астероиде. Обуку за рад на овом програму и помоћ током целог времена трајања овог пројекта пружио је Зоран Томић из АУ “Еурека”. Да напоменемо да су Милош Станковић, Дарко Јовановић и Немања Мијајловић чланови АУ “Еурека” и активно раде на промоцији астрономије у граду.

На крају пројекта добијене су информације да су тимови успешно обавили активности на пројекту. Тим из Гимназије је према последњем извештају потврдио НЕО објекте 1866 и 99942, док је тим из Машинско електротехничке школе потврдио 2013 AU76 објекат.

То је било прво учешће ових младих астронома на пројекту и надамо се да ће следећих година бити још више учесника из Србије.

5. ПРОЈЕКАТ "НЕБО (НИ)ЈЕ ГРАНИЦА"

Пројекат под називом “Небо (ни)је граница”¹⁸ који су чланови АУ “Еурека” пријавили на конкурс Међународне астрономске уније – канцеларије за развој,¹⁹ стављен је на њихову листу жеља.²⁰ Пројекат се односи на активности намењене промоцији астрономије међу ученицима

¹⁷ <http://www.astronomerswithoutborders.org/gam2013/programs/1296-iasc-asteroid-search-campaign.html>

¹⁸ <https://www.dropbox.com/s/t9jfdxxx5nsgp6u/843-NNG.pdf>

¹⁹ <http://www.astro4dev.org/>

²⁰ <http://www.astro4dev.org/aboutiauoad/cfp/2014-wish-list-projects/>

основних и средњих школа. У оквиру пројекта највећи део буџета се односи на набавку компјутеризованог телескопа који би служио за даљу промоцију астрономије, али и био саставни део будуће опсерваторије. Пројектом је предвиђен низ активности на пољу промоције астрономије који би омогућили да ученици стекну знање из примене телескопа, астрофотографије и буду укључени у реализацију многобројних астрономских пројеката који су доступни путем интернета.

Пројектом је предвиђена и набавка 15 телескопа за основне школе у Крушевцу. Циљ је да школе добију инструмент помоћу кога ће моћи да реализују практични део наставе из предмета Географија и Физика који се односе на небеска тела. За школе које добију телескопе, али и све заинтересоване ученике и суграђане предвиђена је бесплатна обука за рад на наведеним телескопима.

Пројекат је од стране МАУ – канцеларије за развој подржан и стављен на листу жеља. Пројекат довољно квалитетан и да је у складу са циљевима ове организације да добије њихову подршку и помоћ у прикупљању средстава за реализацију. Пројекат је представљен на сајту ове организације и означен на мапи.

6. ХУМАНИТАРНО ВЕЧЕ КРУШЕВАЧКИХ АСТРОНОМА

У петак 23. маја организована је хуманитарна акција крушевачких астронома поводом поплава које су задесиле Србију у мају месецу 2014. године. Ову акцију су поред чланова Еуреке подржали и Црвени крст, "ИдејНет" клуб и Локална Менса Крушевац. Циљ је био да се анимирају суграђани и да се прикупе донације за помоћ угроженом становништву.

Слика 3: Хуманитарно вече крушевачких астронома.

Астрономи су изнели свој телескоп помоћу кога је грађанство могло да посматра Јупитер, Марс и Сатурн, а све што су требали да ураде јесте или да пошаљу СМС на 1003 или да донирају новац у посебну кутију коју је обезбедио Црвени крст. Акција је трајала од 20:30 до 23:30 и у том периоду имали смо око 200 посматрача, послат је велики број СМС порука, подељен је промотивни материјал и прикупљено 9.560 динара. Прикупљени новац је уплаћен на рачун Црвеног крста за помоћ угроженима од поплаве.

Цео догађај пропратила је и екипа Регионалне телевизије Крушевац, док су о догађају такође писали и портали ”Крушевачка - победа”²¹ и ”Крушевац онлајн”.²²

7. АКТИВНОСТИ НА ПОЉУ НЕФОРМАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

Неформално образовање све више излази из сенке у којој је било. Све је цењенији став да је могућност усавршавања кроз цели живот постала неопходна и да је неформално образовање то у потпуности омогућило. Постоје многобројне активности које се организују у циљу стицања нових знања и усавршавања постојећих. Активности које АУ ”Еурека” спроводи, али и организације сличне Еуречи спадају у категорију неформалног образовања. Појавом интернета знање и информације су постале приступачније, а тиме је отворен и нови канал и средство за неформално образовање. Због тога АУ ”Еурека” промовише концепт ”Астрономија из фотеле” који говори о примени интернета у бављењу аматерском астрономијом. АУ ”Еурека” ће у сарадњи са другим организацијама радити на организацији бројних активности и пројеката из области неформалног образовања.

Прва у низу активности у Београду. У пословном центру Ушће у организацији Академије Националног Развоја и АУ ”Еурека” реализован је округли сто посвећен неформалном образовању и организацијама цивилног друштва у овој области. Округли сто одржан је 29. јануара и овом догађају присуствовало је преко 20 представника 11 организација из ове области.

Скуп је отворио Филип Чолаковић, председник Управног одбора ”Академија Националног Развоја”. Након уводне речи све организације учеснице округлог стола су се представиле и упознале остале о својим активностима и резултатима. Циљ скупа поред дискусије на тему неформалног образовања је било и међусобно умрежавање и остваривање боље међусобне сарадње. Након представљања одржана је дискусија, где дискутовало о питањима у области образовања. У самој дискусији било је највише речи о студентима који одлазе из земље после завршетка студија, јер смо трећа земља у свету где има највише студената који желе да оду

²¹ <http://www.krusevacka-pobeda.rs/?p=787>

²² <http://037ks.com/2014/05/uspesno-realizovana-humanitarna-akcija-krusevackih-astronoma/>

после студија, а у самом врху (делимо друго место) по одливу мозга из земље, према информацијама Светског економског форума. Након дискусије дошло се до закључка да студентима треба дозволити и омогућити да у иностранству стекну потребна знања и усаврше се, али да држава са њима треба да остане у контакту и да своја знања и искуства пренесу и помогну у побољшавању услова за развој наше земље. Такође је закључено да овакав догађај треба да се одржава више пута годишње, а све у циљу међусобног повезивања и размене искустава у области образовања.

На крају свечаности донешена је одлука о предузимању адекватних корака како би организације, које су учествовале у раду окргулог стола, остале у контакту. Завршетак свечаности обележио је коктел поводом прославе првог рођендана Академије Националног Развоја. АУ "Еуреку" је на скупу представљао члан Дарко Јовановић.

Друга активност реализована је у четвртак, 05. 06. 2014. године, са почетком у 11.00 часова, у Регионалној привредној комори Крушевац. Тада је одржана презентација програма "Покрени се за будућност" и "Покрени се за посао". Презентација је реализована у сарадњи програма "Покрени се за будућност", РПК "Крушевац", Астрономског друштва "Еурека" из Крушевца, Академије националног развоја из Београда и НВО "Енека" из Ниша.²³

Пре самог почетка презентације одржан је радни састанак између г-ђе Љубице Максимовић, координаторке пројекта "Покрени се за будућност!", г-ђе Мирјане Златановић, помоћнице градоначелника Града Крушевца за друштвене делатности, г-ђе Јелене Милановић, директорке Фонда за подстицање и развој младих талената Града Крушевца, Зорана Томића из Астрономског друштва "Еурека" из Крушевца и представника РПК "Крушевац". На састанку је било речи о програму, размени искустава и разговора око покретања сличног програма у Крушевцу. Програм "Покрени се за будућност!" спороводи се уз финансијску подршку компаније Филип Морис и већ десет година има за циљ да подржи, оснажи и мотивише студенте у настојањима да унапреде своја знања и вештине, учествују у реализацији друштвено-корисних пројеката и тиме допринесу развоју свог града и заједнице. Презентацију програма "Покрени се за будућност!" одржала је координатор програма г-ђа Љубица Максимовић, која је говорила о програму и дискутовала са учесницима о начину и могућности конкурисања. Након ове презентације, присутнима је представљен и програм „Покрени се за посао“, који је намењен особама са добром пословном идејом из целе Србије. Програм обезбеђује бесповратна средства у виду опреме неопходне за покретање или унапређење предузетничке делатности; пословне и стручне обуке; сталну саветодавну помоћ од стране економских стручњака. Презентацију је одржао г-дин Миливоје Јовановић, координатор овог програма.

²³ <http://www.komoraks.co.rs/>

Презентацији је присуствовало око 40 привредника, представника НВО, локалних самоуправа, институција за подршку привреди и младима, образовних институција и младих људи са територије Расинског округа.

8. НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

АУ “Еурека” од свог оснивања је окренуто ка промоцији астрономије и науке пре свега међу младима. Чланови удружења од оснивања, па и иницијатори су били млади. Због великог труда и залагања које АУ “Еурека” улаже у циљу промоције науке у Крушевцу, удружење је поводом Дана младих добило два признања.

Прво међу признањима додељено је 12. августа у Мозаик сали управе града Крушевца. Награду су доделили Градска управа, Одељење за друштвене делатности и Канцеларија за младе. Еурека је било једно од 15 удружења и институција у граду које су добиле захвалницу за рад са младима у граду. АУ “Еурека” је захвалницу добила за залагање на пољу промоције и популаризације науке у Крушевцу међу младима. Награду је уручио начелник градске управе Бојан Бјелановић. У име удружења захвалницу је примио Зоран Томић, а додели су присуствовали и Сања Јовановић, Давид Тодоров, Александар Ристић и Дарко Јовановић.

Наредног дана чланови ”Еуреке” су отишли у Београд на доделу награда ”Младград 2013”.²⁴ Ова награда је додељена четврту годину за редом са циљем да се промовишу и похвале активности појединаца и група на циљу побољшања услова за квалитетан живот младих и за рад са младима у Србији. АУ “Еурека” је ове године номиновано од стране својих чланова у категорији организација које су побољшале сарадњу између младих и локалних самоуправа. АУ “Еурека” је било једина организација из Крушевца која је номинована. Град Крушевац је помогао удружењу да прими награду обезбедивши превоз до Београд, док је екипа РТК-а испратила целокупан догађај.

Од стране уредништва сајта ”Крушевац онлајн” добили смо награду за допринос унапређењу и популаризацији науке у Крушевцу. Овај портал је увек подржавао и објављивао активности које астрономи у Крушевцу реализују.

Поводом дана Народне Библиотеке 2013. године организован је конкурс на тему “Мој кутак у граду”. Један од учесника овог конкурса био је и наш члан Александар Ристић који је награђен од стране директорке Народне Библиотеке Виолете Михајловић.

У ОШ “Нада Поповић” одржано је 36. по реду републичко такмичење из физике за ученике основних школа. Велики број такмичара је присуствовао овом такмичењу. АУ “Еурека” је организовало астрономско вече за учеснике

²⁴ <http://www.gradjanske.org/page/youthProgram/sr/news.html?view=story&id=6460§ionId=2>

такмичења. Том приликом телескопом Sky Watcher 150/750 посматрани су Месец, Јупитер и Марс, а сви они који су имали фотоапарате са собом могли су да фотографишу Месец. Велики број питања је постављан од стране младих физичара, од тога шта се све може видети телескопом и неизбежног питања, колико кошта телескоп, до стручнијих питања која су се односила на карактеристике посматраних објеката. Посматрање је трајало до 22 часа када су услови постали неповољни за наставак посматрања. Наредног дана у сали позоришта одржана је додела награда најбољим такмичарима и захвалнице, где су АУ "Еурека" и Зоран Томић били међу награђенима за помоћ и допринос организацији и реализацији Републичког такмичења из физике. Захвалнице је у име АУ "Еурека" примио Александар Ристић.

На конкурс *Popular Science* часописа од 2013. године под називом "Буди и ти промотер науке", чланови АУ "Еурека" Александар Ристић и Никола Недељковић добили су друге награде за своје радове које су послали. Александар Ристић је послао фотографију са посматрања Месеца која је направљена на Костурници прошле године, где је желео да покаже како промоција науке, у овом конкретном случају Астрономије, може инспиративно да делује на млађу популацију. Он је рад послао за категорију најбоља фотографија. Никола Недељковић је учествовао у категорији најбољи видео где је у свом кратком споту покушао да дочара Астрономију као науку и зашто је она важна. Његов видео можете погледати на YouTube.²⁵ Они су освојили шестомесечну претплату на часопис *Popular Science* и желимо им пуно успеха у даљем раду и да наставе даље успешно да се баве промоцијом науке и астрономије у Крушевцу.

Додељена признања за чланове АУ "Еурека" значе пуно јер говоре да се поштују и вреднују напори и енергија која се улаже да се промени ситуација у локалној заједници и промовише наука у Крушевцу и Србији.

9. ДАЉИ ПЛАНОВИ

У наставку чланови АУ "Еурека" активно ће радити на промоцији астрономије у свом граду, али и шире и на omasовљењу чланства што ће омогућити да удружење ради на остваривању својих циљева. У плану је да се стави већи акценат на обуку чланства за писање пројеката из области промоције науке и конкурисање на националним и међународним конкурсима. У плану је такође и да се удружење региструје, када се створе услови за то, како би се прошириле могућности за приступ средствима и финансирање пројеката. Главни циљ даљег рада удружења биће и реализација пројекта "Небо (ни)је граница" за изградњу крушевачке астрономске опсерваторије којим ће се створити инфраструктурни услови за константа рад удружења и проширити културни, образовни и туристички садржај града Крушевца.

²⁵ https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=vzbr7xVFS4M

Литература

1. <http://alfa.org.rs/>
2. <http://www.astro4dev.org/>
3. <http://www.astronomerswithoutborders.org/>
4. <http://www.astronomija.co.rs/>
5. <http://anr.edu.rs/>
6. <http://www.eureka.nebjak.net/>
7. <http://observethemoonnight.org/>
8. <http://www.gradjanske.org/>
9. <http://www.komoraks.co.rs/>
10. <http://www.krusevacka-pobeda.rs/>
11. <http://www.novosti.rs/>
12. <http://univerzumad.com/>
13. <http://pokrenisezabuducnost.rs/>
14. http://www.windows2universe.org/citizen_science/starcount/
15. <http://037ks.com/>

ACTIVITIES OF ASTRONOMICAL SOCIETY "EUREKA" IN KRUŠEVAC FROM 2012 TO 2014

This paper gives a short overview of the activities in the promotion and popularization of astronomy in Krusevac from 2012 to 2014, by members of the Astronomical Society "Eureka", as well as prizes and awards that have been received for successful work in the field of promotion of science. Special attention has been payed on the detailed description of the major astronomical activities realized within the specified period, namely to International Night of observations of the Moon, the project "Heaven for Everyone", IASC project, and to a short description of the project "The sky is (not) the limit."

Key words: Astronomical Societies, AS "Eureka", Kruševac